

Aile ?çi Yak?n ?li?kilerde Deneyimler Ölçe?i – K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile ?çi Yak?n ?li?kilerde Deneyimler Ölçe?i – K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16387>

Özet

Aile İçi Yakın İlişkilerde Deneyimler Ölçeği - Kısa Formu (AİDÖ-KF), yetkin bağlanma stillerini de değerlendirmek üzere geliştirilmiş olan orijinal ölçeğin Türkçe uyarlamasının kısa versiyonudur. Bu kısa form, bireylerin yakın ilişkiler bağlamında yaşadıkları duygusal tepkileri ve davranış kalıplarını, temel olarak iki boyut üzerinden ölçer: **Bağlanma Kaygısı** ve **Bağlanma Kaçınması**. Ölçek, Akın, Bilgin ve Akın (2015) tarafından Türkiye örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılarak psikometrik özelliklerinin incelenmesi amacıyla uyarlanmıştır. Toplam 12 maddeden oluşan bu araç, klinik ve akademik araştırmalarda hızlı ve etkili bir değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bağlanma, Bağlanma Teorisi, Bağlanma Kaygısı, Bağlanma Kaçınması, Yakın İlişkiler, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Ahmet Akın, Özgürhan Bilgin, Ümran Akın

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin romantik ve yakın ilişkilerdeki bağlanma stillerini hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Orijinal uzun formun sunduğu detaylı bilgiyi, daha az madde kullanarak korumayı hedefleyen kısa form, özellikle zaman kıstıtlı olduğu büyük örneklemler için tasarlanmıştır.

Türkçe uyarlamasının özel amacı ise, uluslararası alanda yaygın olarak kullanılan Yetkin Bağlanma Ölçeği'nin (ECR) kısa formunun, Türk kültürüne özgü psikometrik standartlara uygunluğunu belirlemek ve araştırmacılara geçerli bir araç sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'de yetkin bağlanma dinamiklerinin bilimsel olarak incelenmesine katkıda bulunulmuştur.

Yapı

AİDÖ-KF, Bağlanma Teorisi çerçevesinde tanımlanan iki temel yetkin bağlanma boyutunu ölçmektedir. Bu boyutlar, bireyin ilişkisel ve bağımlı ihtiyaçlarına verdiği tepkileri yansıtır.

Bağlanma Kaygısı (Attachment Anxiety): Bu alt boyut, kişinin terk edilme korkusu, partnerin ulaşılabilirliği konusunda aşırı endişe ve onay ihtiyacını yansıtır. Yüksek kaygı puanına sahip bireyler, ilişkilerinde aşırı talepkar olabilirler. Bu alt boyut 6 maddeden oluşmaktadır.

Bağlanma Kaçınması (Attachment Avoidance): Bu alt boyut, kişinin ilişkilerden rahatsızlık

duyma, duygusal mesafeyi koruma ve ba?kalar?na güvenmekten kaçınma eğilimini ölçer. Yüksek kaçınma puanına sahip bireyler, duygusal bağımsızlığa ağırlık verirler. Bu alt boyut 6 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Akın ve arkadaşlar? (2015) tarafından yürütülen uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemiştir. Geçerlik analizleri, ölçeğin teorik olarak beklendiği gibi iki faktörlü yapıyı (Kaygı ve Kaçınma) desteklediğini göstermiştir. Bu durum, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapılar? ölçtüğüne dair kanıt sağlamaktadır.

Çalışmada, iki faktörlü modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin diğer ilişkili yapılarla (örneğin, öz saygı veya ilişki memnuniyeti) beklenen yönde korelasyon göstermesi de yapı geçerliliğine dair ek kanıt sunmaktadır.

Güvenirlik

Uyarlama çalışmasında AYYDÖ-KF'nin iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları incelenmiştir. İç tutarlılık, ölçeğin farklı maddelerinin aynı yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Genellikle Cronbach alfa katsayısı kullanılan hesaplanan güvenilirlik değerlerinin, her iki alt boyut (Bağlanma Kaygısı ve Bağlanma Kaçınması) için de yüksek ve kabul edilebilir düzeyde olduğu belirtilmiştir. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçeğin farklı uygulamalarda kararlı ve tutarlı sonuçlar üreteceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

AYYDÖ-KF'nin yapısal uygunluğunu test etmek amacıyla doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, 12 maddenin iki faktöre (Bağlanma Kaygısı ve Bağlanma Kaçınması) ayrıldığını ve bu iki faktörün verilerle iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir.

Her bir faktör altı madde içermekte olup, maddelerin kendi faktörlerine yüksek, diğer faktöre ise düşük yüklenim göstermesi, ölçeğin teorik iki boyutlu yapıya ampirik olarak doğrulanmıştır. Bu yapı, yetkin bağlanma literatüründeki temel ayrım? desteklemektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 12 maddeden oluşan, kısa formlu bir öz bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetişkinler (Adults)

Age Group: Belirtilmemiş (Genellikle genç yetişkin ve orta yaş grubu)

Population Details: Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu üzerinde psikometrik çalışmalar yapılmıştır.

Test Methodology: Yanıtlar, 7'li Likert Ölçeği üzerinden derecelendirilir. Bireyler, maddelerde belirtilen ifadelere ne kadar katıldıkları 1 (Kesinlikle katılmıyorum) ile 7 (Kesinlikle katılıyorum) arasında bir değer vererek belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Bağlanma Kaygısı, Bağlanma Kaçınması, Faktör Analizi, Psikoloji, Yetişkin Bağlanma, Ölçek Uyarlaması, 7'li Likert Ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Mevcut kaynakta belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Ahmet Akın

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Bu ölçek, akademik araştırmalarda sıklıkla kullanılan bir uyarlama olduğu için, ticari olmayan kullanımlar için genellikle izin gereklidir. İzin ve kullanım koşulları için sorumlu yazar Ahmet Akın ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin Türkçe kısa formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması **2015** yılında yayınlanmıştır.

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [aile-ici-yakin-iliskilerde-deneyimler-olcegi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Akın, A., Bilgin, O. ve Akın, Ü. (2015). Aile İçi Yakın İlişkilerde Deneyimler Ölçeğinin Kısa Formu: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 4(14), 12-21.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: uhbabdergisi.com

Aile ?çi Yak?n ?li?kilerde Deneyimler Ölçe?i - K?sa Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde listelenmemi?tir; yaln?zca alt boyutlar ve madde say?lar? belirtilmi?tir.

Toplam 12 madde

Ba?lanma Kayg?s? (6 madde)

Ba?lanma Kaç?nmas? (6 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM